

M A G Y A R K U R I R

Bécs, Kedden, Augustus' 3dikán, 1824.

Spanyol Ország.

Madritban Júl. 8d közönségessé tetett az a' levél, mellyet a' Pápa' Követje, a' százados-innep kihirdetésének alkalmatosságával, a' Püspökökhöz, Apáturokhoz, és az egyházi Rendek' Előljárásihoz intézett illetéknépen: „Örömem telik benne, hogy Atyaságodnak ezennel küldhetek egy nyomtatványt azon levélből, mellyet XII Leo Pápa Ő Szentsége, a' szent székre lett ki-neveztetésének alkalmatosságával a' Catholicus világnak minden Püspökjeihez intézett, 's ugyancsak egy nyomtatványt azon Bullából is, mellynek ereje szerint Ő Szentsége az 1825dik esztendőre a' közönséges százados-innepet megrendelte. — Ő Szentsége, mint a' ki tanúja vala azon virtusoknak, buzgóságnak, állhatatosságnak, és vitéz bátorságnak, mellynek a' spanyol Papság a' zürzavaros időkben jeleit adta, hogy a' vallásnak tisztaságát, és az Anyaszentegyháznak jussait megőrizhesse, teljes bizodalommal vagyon az iránt, hogy nyájának ezen nevezetes részében egyik legerősebb oszlopát fogja feltalálni munkájának előmozdításában, és az ő legfőbb méltóságából folyó kötelességeinek teljesítésében. — Azon időben emeltetvén-fel Ő Szentsége szent Péternek székébe, a' midőn az isteni gondviselés a' Catholicus Királynak békójit szélytszaggatta, ennél fogva a' spanyol királyi széknek helyreállítása szoros egybefüggésben vagyon az ő fő Pásztorországba való lépésével, 's Ő Szentsége különösen is részt veszen egy olly Monarchának és Nemzetnek boldogságában,

mellyeknek sok jussok vagyon ama békességgel és nyugodalommal való éléshez, mellyet a' mostani idő szülte tébolyodás megzavart. — Mint minden hívőknek közönséges atyja, örömet szívéhez is szorítaná Ő Szentsége öszveségesen mindnyájokat 's a' midőn a' világ előtt a' váltságnak, megengesztelődésnek, és határtalan irgalmasságnak esztendejét ezennel kihirdeti, abban buzgó óhajtásainak 's minden iparkodásainak egyedül való czélja az, hogy határt vessen ama gonosz versengéseknek, mellyek annyi sok rosszat vonván mind az Országokra mind az Anyaszentegyházra, mind az Európai Státusok társaságának nagy familiáját, mind az ezeket formáló magános familiákat, mind a' mái napig egymástól elszakasztották. — Igaz hogy sokaknak hibáikat és tévelygéseiket kelle sajnállani; hanem mind azon hibák és tévelygések ki nem fáraszthatják az irgalmasság Istenének könyörületességét, ki azt akarja hogy a' bűnös megtérjen és el ne kárhozzék; 's a' szent Atya azt reményli, hogy az Úr' szolgáinak keresztyéni kegyességek és evangyéliomi intéseik, az eltévelyedett atyafiakat, lassan lassan ismét az igaz útra fogja vezérlni. Reményli, hogy a' boszszuállásnak kölcsönös érzései, a' valóságos lelki szeretet törvényeinek meghódolván, ki fognak aludni. 's felelevenedik majd ismét azon felebaráti szeretet, melly nélkül az Apostolnak fenyegetése szerencsétlenségünkre beteljesednék: Ti pedig, kik egymást marcangoljátok, meglássátok, hogy egymást meg ne emésszéték. — Végezetül, a'

Midőn én Ő Szentségének parancsolatjából, Atyaságoddal ezeket közlém, megkülönböztetett tiszteletemnek érzéseit szerenesém vagyon ismét megújítani, melly-nél fogva kérem a' Mindenhatót, hogy Atyaságodat számos esztendőig éltesse."

A' Király Júl. 8d Cueneaba megérkezett, 's a' püspöki palotába szállott-meg. A' Királyi Herczegek, mint tudva vagyon, Madritban maradának.

Királyi parancsolatnál fogva, a' Madriti royalista önnvállalkozottak egy Batalionnal fognak megszorítottatni, 's úgy hiszik, hogy ez a' rendszabás minden Spanyol Országi nagyobb városokra ki fog terjesztetni.

Algesirásha Jún. 22d megérkezett a' Syrene nevet viselő anglus Fregát; eztkövetik, a' mint hallik számos ágyúzó Galeonok és két gőzhajók, 's így Júl. közepére minden hajók Algír alatt fognak lenni, a' mikor majd annak ágyúztatása el is kezdődik.

P o r t u g a l l i a.

A' Lisbonai Udvari-Ujság Jún. 28d egy királyi parancsolatot közöl, melly azt tartja hogy a' political vélekedések miatt bizonyos személyek ellen indított perek, a' mennyire csak lehet siettessenek, hogy így a' kiknek a' köz-bocsánat' jótéteményéhez jussok vagyon, azzal minél előbb élhessenek. — Miniszter Gróf de Suberra egy kerülő-levél által parancsolja az Országbeli polgári tisztségeknek, hogy tegyenek jelentést nekie, azon seregeknek mozgásáról, mellyek kinek kinek kerületében történnének. — Minekelőtte a' Cortesi-gyűlés elkezdené tanácskozásait, a' jelenvaló törvény-könyveket egy különösen e' végre kinevezett Junta visgálat alá fogja venni. Ez a' Jnnta jelentést fog tenni a' Királynak az általa jónak tartott változtatásokról, melly jelentést a' Király a' Cor-

tesi-gyűlés elébe fog terjesztetni. — A' mint hallik, a' Lisbonában lévő spanyol Nagykövet Herczeg Villa-Hermosa, vissza fog menni Madritba, 's helyét Gróf Revilla-Gigedo fogja bétölteni, a' kinek helyébe ismét Párizsba az előbb nevezett fog menni. — Azt beszéllik, hogy Donna Jouromenha számkivettetett, mivel a' Királynéval titkos levelezést folytatott. Marsal Beresford, és mások, mind hijába iparkodának arra nézve, hogy a' Királyt számkivető parancsolatjának visszavonására reabírassák.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Sandwich szigetek' Királynéjának Júl. 10d történt temetéséről még a' következőket közölhetjük: A' melly parade-ágyra ez a' Fejedelem-aszszony kitétetett, a' mellett körös-körül virágokkal teljes edények állanak, 's a' fekvő-helynek környéke rózsalevelekkel hintetett-bé. A' koporsón függöttek a' különféle színes tollakból készített hadi palástok; csinosan egybefűzött sárga tollak ábrázolák a' Királyné' koronáját, melly a' koporsóra helyeztetett. Ennek lábánál egy réztáblán ez az írás vala bémetszve a' csendes tenger szigetei lakosainak nyelveken:

TAMEHAMALOU ELI

No na aina o awahi

Make I. Pelekani

21 makaiki toitou

London 8 kemahoe o ke maikaiki 1824. (Tamehamalou, Sandwich szigetek' Királynéja megholt Londonban Júl. 8d 1824, életének 22d esztendejében) A' test, mellyet hatlovas szekér vitt, a' Sz. Márton templomának egy boltozatjába tétetett, míg majd hajóra fog szállítatni, melly a' Sandwich szigetekre vigye. A' Sandwich szigetek Királya és Királynéja néhány esztendővel ezelőtt a' keresztyén vallásra tértek. Midőn a' Királynak tudtára adták feleségé-

nek kimúlását, darab ideig nagy megindulásban volt azután felfelé függesztvén szeméit, így szólott: „Ő az Égbe ment.“ Később pedig ezt mondá: „Tudom, hogy a' mit csak tehet ember, mind azt véghez vitték körülötte.“

A' történeteknek különös egybeütközésénél fogva, Lord Byronnak 's a' Sandwich szigetek Királynéjának temetési pompájokkal egy időben esett egy nagy rangú Chinai aszszonyságnak temetése is, ki néhány hetek óta lakott Angliában. Ez az első fő rangú Chinai aszszony, kit Európában eddigelé látni lehetett. Nem tudhatni mi okból hagyta oda hazáját. Követőji valának a' férje, és a' bátyja. Az aszszony nem volt több 20 esztendősnél. Arczvonásának minden tatár caractere mellett is, ötet szépnek lehetett tartani. Köntöseinek választásában nagy ízléssel bírt, 's azok nagy gazdagságnak valának jelei; hanem az Európai módokat soha sem követte. Legkedvesebb időtöltését az olvasásban találta, rabszolgáji olykor egész nap is olvasák előtte a' nevezetesebb chinai munkákat. De mind ezen könyvekhez vonszó szeretet nem tartóztaták őtet abban, hogy a' férjfiak' hizelkedő tekintete iránt tetszését ki ne mutassa; 's látogatásokat örömezt tett rendkívül hosszú és veresre festett körmeivel, 's képzelhetetlen hicsiny lábaival.

Júl. 19d mint a' Király koronáztatásának esztendőnként előforduló napján, csaknem minden harangok megvonattak, 's a' hajókon lévő pattantyússág, és a' Towerbeli ágyúk tisztelet-lövéseket tévének. A' Towerben ki volt szegezve a' királyi zászló.

Herezeg Eszterházy Pál a' Londoni Udvarnál lévő Ausztriai cs. k. Nagykövet Londonba újra megérkezett.

A' Brasiliai Császárnak, és a' Portugalliai Királynak Meghatalmazottjaik között

Canning és Neumann Uraknak jelenléteben Júl. 12d tartatott az első hivatalos tanácskozás a' külső dolgokra ügyelő Miniszteri palotában. Más nap ugyan ezen tárgyban második gyűlés tartatott.

Nagy Britannianak jövedelme a' Jan. 5d bévégződött esztendőben 57 millió 672,999 font Sterlingre ment; a' költsége pedig 50 millió 962,014 fontra; úgy hogy a' maradék 6 millió 710,085 font St. A' bévitel ment 1821-ben 50 millió 792,765 f. Sterlingre; 1822-ben 50 millió 500,095 fontra; 1823ben 25 millió 751,688 fontra; a' kivitel ánglus termékekben és portékákban 1821-ben ment 40 millió 851,744; 1822-ben 44 millió 236,533; 1823-ban 43 millió 804,572 font Sterlingre; az öszve-séges kivitel pedig 1821-ben 51 millió 461,434; 1822-ben 53 millió 464,122; 1823-ban 52 millió 408,277 font Sterling volt. A' mult esztendei kevesedés leginkább onnan ered, hogy idegen és colonialis portéka kevesebb vitetett-ki, 's ennek értéke 9 millió 227,589 font Sterlingről 8 millió, 603,904 font Sterlingre szállott. Különben a' mult esztendei bévitel becsének nevedése eléggé mutatja hogy a' kereskedés mindegyre nevededik. A' feljebb megnevezett kimutatásban Nagy Britannianak Irlandiával való kereskedése azonban nincs befoglalva. A' kereskedő hajók' száma valamivel, de csak igen kevéssel, alább-szállott.

Spanyol Amerika.

Júl. 21 némelly Dátum nélkül való tudósításokat közöl az Etoile Peruból, mellyek szerint Gen. Canterac Usquilnál közel Truxillóhoz megverte Bolivárt, ki ezen csatában 4000 embert vesztett. Ezen vesztesége után Bolívar odahagyta Perut, 's Columbia felé elevevett. — Ugyan az említett Ujság jelenti Új-Spanyol Országból, hogy Oaxaca tartománya elszakadott

a' Mexicói Igazgatástól, és spanyol uradalom alá kívánkozik.

A' Sun nevű Londoni Ujság Júl. 2od., egy levélnek, melly Vera-Cruzból Júl. elsőjén indult, következő kivonását közli: „Egész Új-Spanyol Ország nagy politikai megrázkodtatáshoz vagy közel. Ez idő szerint ottan, ugy szollván, semmi Igazgatás nincsen; némelly tartományok nem akarnak részt venni a' szövetségben; mások azt mutatják, mintha Yturbidének megjelenését óhajtanák. — Magoktól régi Spanyoloktól hallám, kik pedig részesek valának a' volt Császárnak megbuktatásában, hogy az Yturbide pártja igen nagy, és újra való megjelenését nyilván kívánják. — Az Ország belsejéből következő újabb tudósításokat vevénk: Quintana, és Bustamente Generálisok, kik nagy talentumu és hatalmas befolyással bíró férfiak, Guadalaxarában átalvevék az Insurgensek' vezérlését, 's Villa de Leonban, fő hadiszállásoknak helyén, 4000 emberből álló seregek vagyón. Ők a' Congressust szélytoszlatak, 's annak tagjait mindenfelé elűzék. A' mint mutatják, czéljok az, hogy Guadalaxarát Mexicótól függetlenné tegyék, de valóságos igyekezetek abban áll, hogy az Yturbide tekintetét újra helyreállítsák. A' Congressusnak egy kevés ideig 10,000 embere volt; de ezen sereget a' nevezett történet nagyon leolvasztotta, 's a' szökődösés divatjában kezd lenni a' Köztársaság' seregei között. Oberster Requero, 1200 embert vezérelvén, a' Mexicói Congressus ellen kiütötte a' lázzadás' zászlóját Yscuacanban Xalapa mellett; utóbb nevezett várost elfoglalta, 's lakosait fegyverekből kivetkeztette. — Mindenek egyező vélekedéssel azt tartják, hogy ezen egész Új-Spanyol Országban magát jelentgető forrás, az Yturbide visszaállítatására vezető nagy plánumnak előljáró

postája. De lehet tőle tartani, hogy ez a' planum igen véres polgári haddal fog végrehajtatni.“

A' Courier, melly különben nem igen fogta pártját a' spanyol Coloniák függetlensége' ügyének, 's mostanában kezd ahoz igen hajlandó lenni, egy levelet közöl Mexicóból Május' 22dikéről, mellyben a' többek között ez említettik: Újabb tudósításokat vevént Angliából az iránt, hogy Yturbide csakugyan ki akar kötni Mexicóban. Ennélfogva az Igazgatás kettőzteti vígyázásait, mellynek következésében f. h. közepén egy Yturbidistákból álló lázzasztó czimboraságnak tagjai elfogattattak. Ezen czimboraságnak ez vála választott-mondása: Istenért, a' függetlenségért, és az Igulai hőséért!“

B é c s.

Ő Cs. K. Felsége Júl. 22d költ kegyelmes határozása szerint az itteni Univeritásnál a' Physiologia' és a' felsőbb Anatomia' nagyérdemű Profesorának Dr. L e n h o s s é k Mihály Ú r n a k megengedni méltóztatott, hogy a' Svékus Király Ő Felségétől nyert Vasa Vitez - rendnek ékességeit elfogadhassa és hordozhassa.

Bécsben a' marha húsnak fonjia Augustus hónapra Ezüstben 7, V. Czban 17 1/2 xrra határozatott.

Magyar Ország.

F e d i n á n d kir. Fő Herczeg Magyar Ország' Fő Hadi Kormányzója, az Országban fekvő Katonaságnak vizsgálása végett, Kassán, Ungváron, és Munkácson keresztülutazván, ez alkalmatossággal Marmarost is megjárta, 's az ottan lévő sóbányákat, valamint a' Nagy-Bányai ezüst és arany-bányákat különös figyelmére méltóztatatta, 's így Debreczenen keresztül, Júl. 25d Budára ismét visszaérkezett.